

Toestand van het watersysteem

7 februari 2025

Documentbeschrijving

Titel

Toestand van het watersysteem - 7 februari 2025

Samenstellers

VMM

Kern Beheer en Investerings Waterlopen, Kern Planning Integraal Waterbeleid

Inhoud

De VMM rapporteert maandelijks over de kwantitatieve toestand van de watersystemen onder haar bevoegdheid: de onbevaarbare waterlopen en het freatisch grondwater. Ook de meteorologische situatie wordt besproken aangezien deze een directe invloed heeft op de kwantitatieve toestand van het watersysteem. Bijzondere aandacht wordt besteed aan hydrologische extremen (overstromingen en droogtes) en afwijkingen (anomalieën) t.o.v. de historisch normale toestand. Waar mogelijk schatten we de verwachte evolutie van de indicatoren in.

Het actueel risico op overstromingen of droogte wordt bepaald door een combinatie van het *potentieel* risico (of hoe abnormaal nat of droog de huidige situatie al is) en het *acuut* risico (of het effect van de verwachte neerslaghoeveelheden). Het actuele risico op overstromingen en droogte, en voorspellingen voor de korte termijn (48u) en lange termijn (10 dagen) worden continu opgevolgd en kunnen geraadpleegd worden op waterinfo.vlaanderen.be.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2025), Toestand van het watersysteem - 7 februari 2025.

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Inhoud

1	Meteorologie	4
1.1	Neerslag	4
1.1.1	Waarnemingen	4
1.1.2	Voorspellingen	6
1.2	Neerslagtekort	10
2	Hydrologie	11
2.1	Bodemverzadiging	11
2.2	Freatisch grondwater	13
2.2.1	Historische vergelijking	13
2.2.2	Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?	19
2.2.3	Worden er volgende maand zeer lage of zeer hoge freatische grondwaterstanden verwacht?	20
2.3	Debieten onbevaarbare waterlopen	22
2.3.1	Waarnemingen	22
2.3.2	Voorspellingen	26
3	Samenvatting	26

Figuren

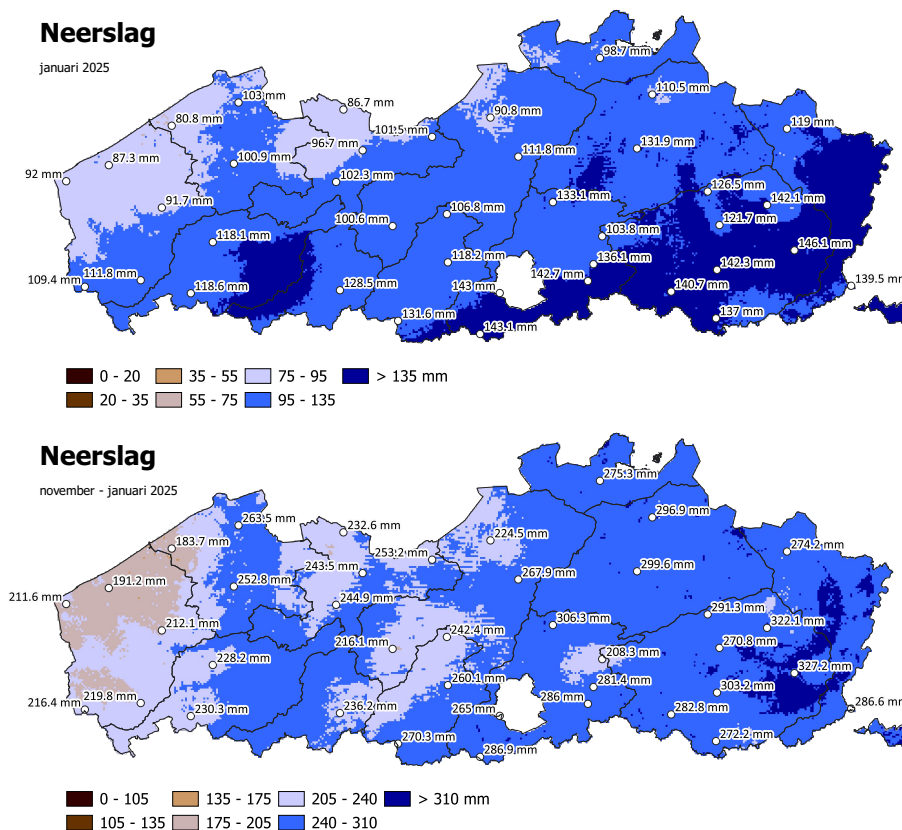
1	Neerslagtotalen	4
2	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de SPI	5
3	Voorspelde neerslag	6
4	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI	7
5	Spreiding op de SPI1 voorspelling	8
6	Spreiding op de SPI3 voorspelling	9
7	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	11
8	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	12
9	Absolute toestand van de freatische grondwaterstand.	14
10	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand.	16
11	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 - 1/12/2024).	17
12	Afwijking van het grondwaterpeil t.o.v. een normaal seizoen.	18
13	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de freatische grondwaterstanden.	19
14	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer hoge freatische grondwaterstanden.	20
15	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer lage freatische grondwaterstanden.	21
16	Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
17	Percentielwaarden van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
18	Stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoer	24
19	Stroomgebiedsgemiddelde cumulatief specifiek volume	25

1 Meteorologie

1.1 Neerslag

1.1.1 Waarnemingen

Met een neerslag totaal van 153,8 mm in Ukkel kunnen we stellen dat januari 2025 een zeer natte maand was. Dit totaal behoort bij de 3 hoogste waarden voor januari sinds 1991 en is meer dan het dubbel van de normale neerslaghoeveelheid van 75,5 mm (1991-2020) die gedurende januari in Ukkel valt (bron: KMI). In Vlaanderen zien we een duidelijke west-oost gradiënt waarbij aan de kust de minste neerslag viel met waarden van 80 - 100 mm. Vooral in het Demerbekken, het zuidelijke Dijlebekken en het oostelijke Maasbekken vielen de hoogste totalen op te tekenen (Figuur 1).

Figuur 1: Neerslagtotalen voor de voorbije maand, resp. voorbije 3 maanden op basis van het Vlaamse neerslagradar-composiet (achtergrond) en VMM-pluviometernetwerk (punten).

De neerslagtotalen in het VMM pluviometer netwerk variëren voor januari 2025 tussen 80,8 mm (Klemskerke) en 146,1 mm (Beverst). Gemiddeld over de VMM meetlocaties vinden we een neerslagtotaal van 116,6 mm wat toch zo'n 41 mm of 54% boven het klimatologisch normaal van 75,5 mm te Ukkel is (Figuur 1).

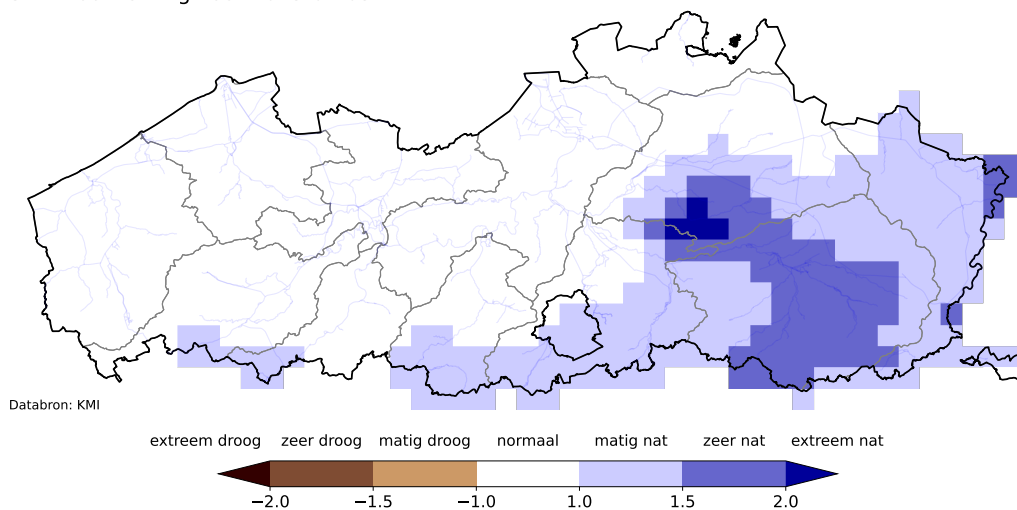

De neerslagtotalen in het VMM pluviometernetwerk voor de voorbije 3 maanden (november '24 t.e.m. januari '25) vertonen nog altijd de inmiddels vertrouwde oost-west gradiënt met de meeste neerslag in de oostelijke bekkens.

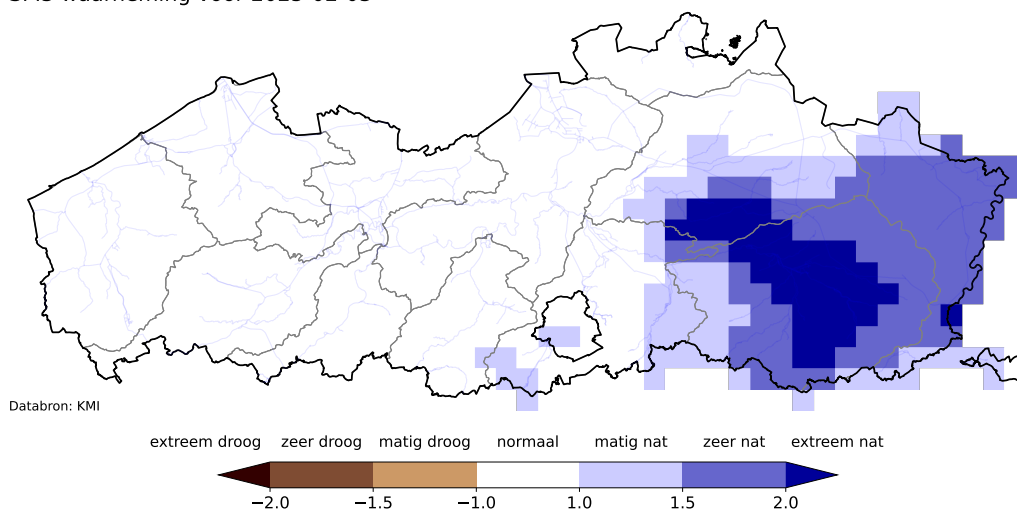
De waarden variëren van 183,7 mm in Klemskerke waar - net zoals begin januari - voor de afgelopen 3 maanden de minste neerslag viel, tot 327,2 mm voor de pluviometer in Beverst die andermaal de bedenkelijke eer heeft onder de VMM pluviometers de meeste neerslag voor de afgelopen 3 maanden te hebben opgetekend. Gemiddeld registreerden de VMM stations voor de voorbije 3 maanden een totaal van 257,4 mm neerslag, wat zo'n 8 % boven het klimatologisch normaal van 239,1 mm (1991-2020) uitkomt. Lokaal in Ukkel viel daarentegen 315,4 mm neerslag voor dezelfde periode, wat beduidend hoger is dan de normale waarde voor november - januari (bron: KMI).

De afgebeelde neerslagkaarten van [Figuur 1](#) zijn aangemaakt op basis van het Vlaamse neerslagradar-composiet, gekalibreerd met de overeenkomstige neerslagtotalen van het VMM pluviometernetwerk. Aan de huidige beelden is een ad-hoc correctie toegevoegd om zgh. "bright band" patronen rond de radar torens van Jabbeke en Helchteren te corrigeren.

SPI1 waarneming voor 2025-02-03

SPI3 waarneming voor 2025-02-03

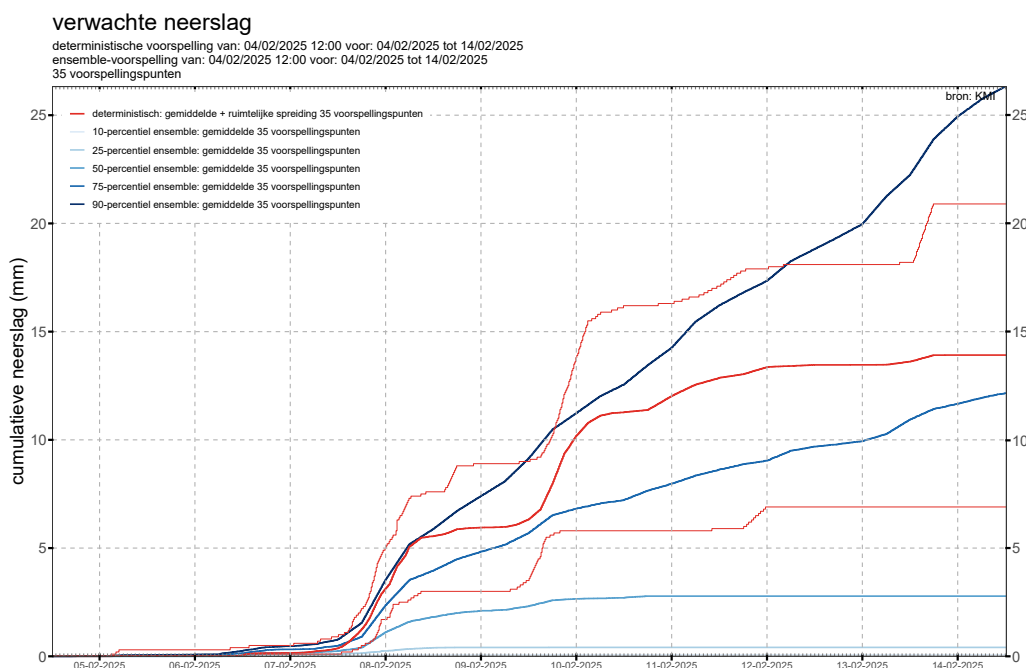
Figuur 2: Ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. Databron: KMI.

De SPI¹ index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 3/2/2025 voor de westelijke en noordelijke delen van Vlaanderen normale waarden voor de tijd van het jaar. Consistent met het patroon van de gevallen neerslag hierboven zien we in hoofdzaak in het Demerbekken zeer natte waarden en in het zuidelijke Dijle- en oostelijke Maasbekken vallen matig natte waarden op te tekenen.

Ook voor de SPI index op langere termijn (SPI-3) zien we op 3/2/2025 normale waarden in de westelijke en noordelijke delen van onze regio. Voor het grootste gedeelte van het Demerbekken kunnen we nu zelfs over een zeer tot extreem natte toestand voor de tijd van het jaar spreken. Ook in het oostelijke Maasbekken kunnen we spreken van zeer natte SPI-3 waarden (Data: KMI).

1.1.2 Voorspellingen

Op 4 februari wordt voor de periode tot 14 februari gemiddeld over Vlaanderen tussen 0 mm en 12 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 3 mm (Figuur 3; bron: KMI). Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) verder zal evolueren naar een normale toestand voor gans Vlaanderen, waarbij aan de kust eventueel zelfs matig droge waarden kunnen worden opgetekend. Voor de voorspelde SPI-3 index (3-maandelijks) verwachten we in de westelijke bekkens een bestendiging van de normale toestand. In het Demerbekken blijven we minstens tot half februari spreken van een extreem natte situatie. Ook voor het oostelijke Maasbekken wordt de zeer natte situatie weerspiegeld in de SPI-3 indicator bestendigd (Figuur 4).

Figuur 3: Neerslagvoorspelling voor de lange termijn (bron: KMI). Gemiddelde voor de percentielen van de ensemble-voorspellingen (blauwe lijnen), en ruimtelijke variatie in de deterministische voorspelling (rode lijnen) voor 35 voorspellingspunten verspreid over Vlaanderen.

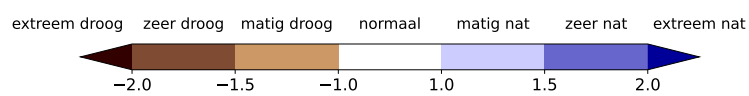
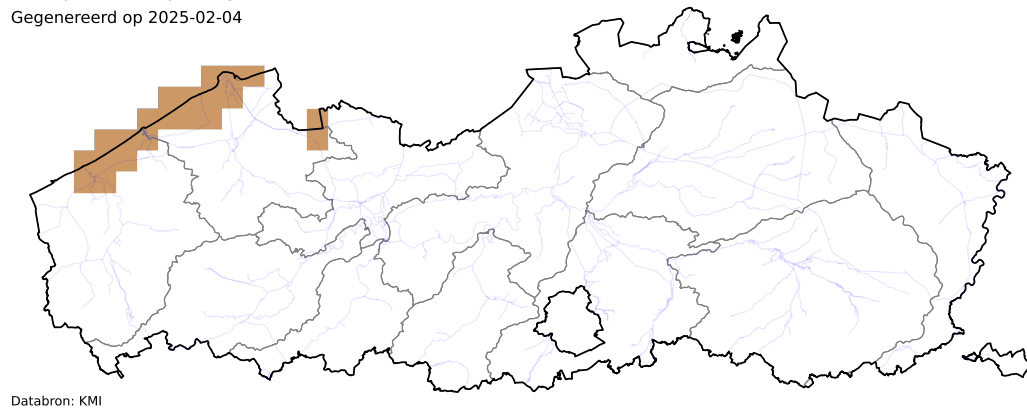
Gezien de beperkte spreiding op de neerslag voorspelling blijven bovenstaande verwachtingen gro-

¹De Standardized Precipitation Index (SPI) geeft de afwijking van de voorbije neerslag t.o.v. het historische normaal weer. SPI-1 (korte termijn) en SPI-3 (lange termijn) geven aan hoe droog of nat de voorbije maand (30 dagen) en 3 maanden (90 dagen) waren t.o.v. dezelfde periode op de desbetreffende locatie in de voorbije 30 jaar (bron: KMI).

tendeels geldig zowel in geval van een relatief droog neerslag-scenario (ensemble P15) als voor een nat scenario (ensemble P85). [Figuur 5](#) en [Figuur 6](#) illustreren dit.

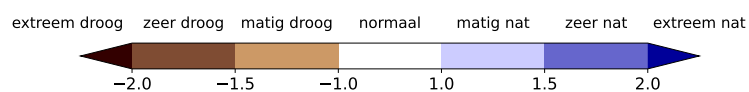
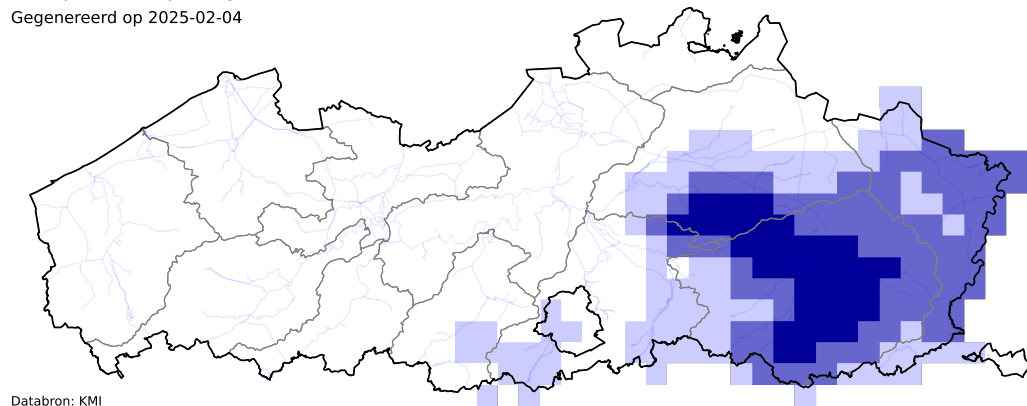
SPI1 p50 voorspelling voor 2025-02-13

Gegenereerd op 2025-02-04

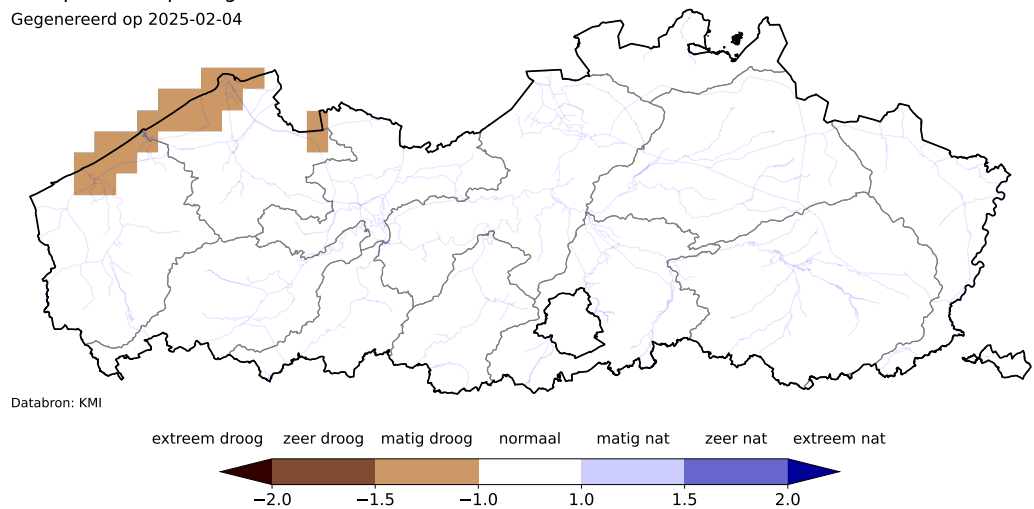
SPI3 p50 voorspelling voor 2025-02-13

Gegenereerd op 2025-02-04

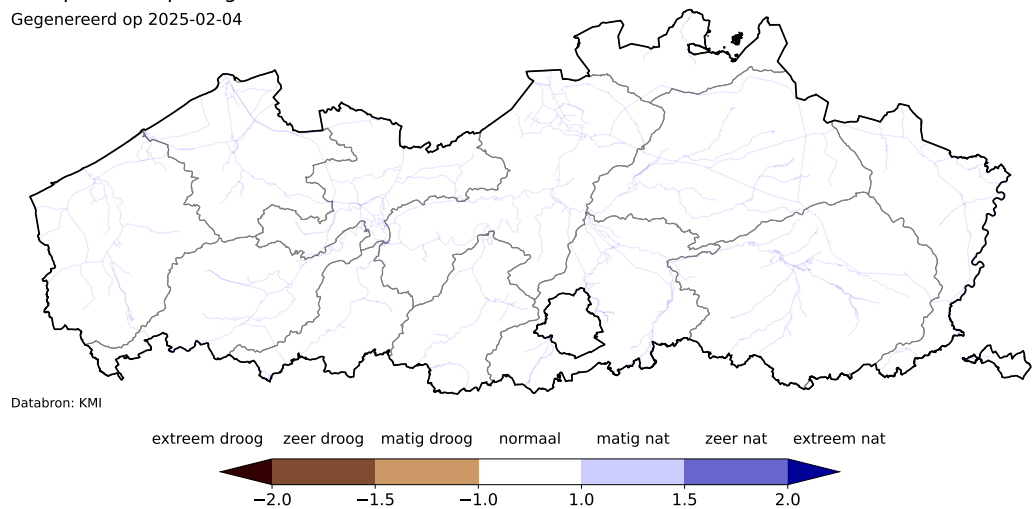

Figuur 4: Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. (bron KMI)

SPI1 p15 voorspelling voor 2025-02-13
 Gegeneerd op 2025-02-04

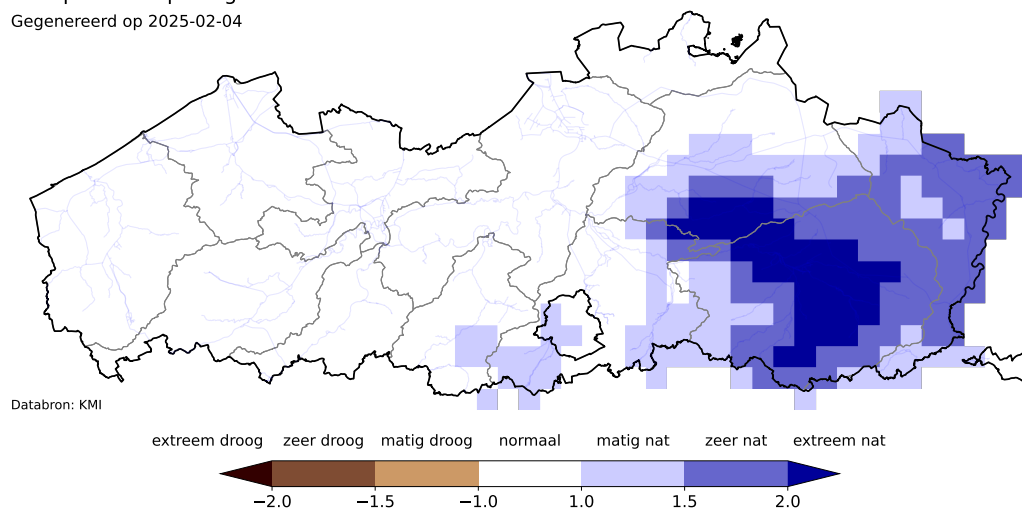

SPI1 p85 voorspelling voor 2025-02-13
 Gegeneerd op 2025-02-04

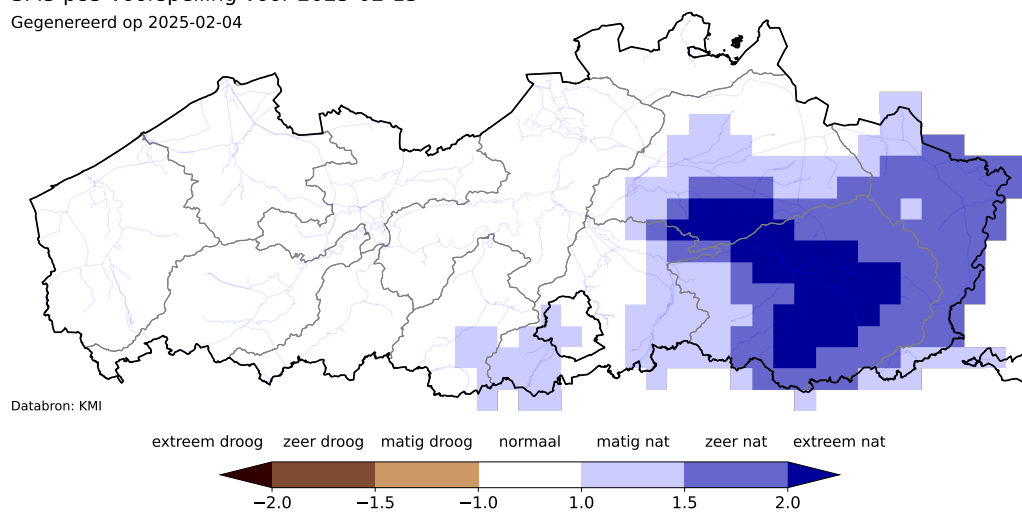

Figuur 5: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI1-indicator. (bron KMI)

SPI3 p15 voorspelling voor 2025-02-13
 Gegeneerd op 2025-02-04

SPI3 p85 voorspelling voor 2025-02-13
 Gegeneerd op 2025-02-04

Figuur 6: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI3-indicator. (bron KMI)

1.2 Neerslagtekort

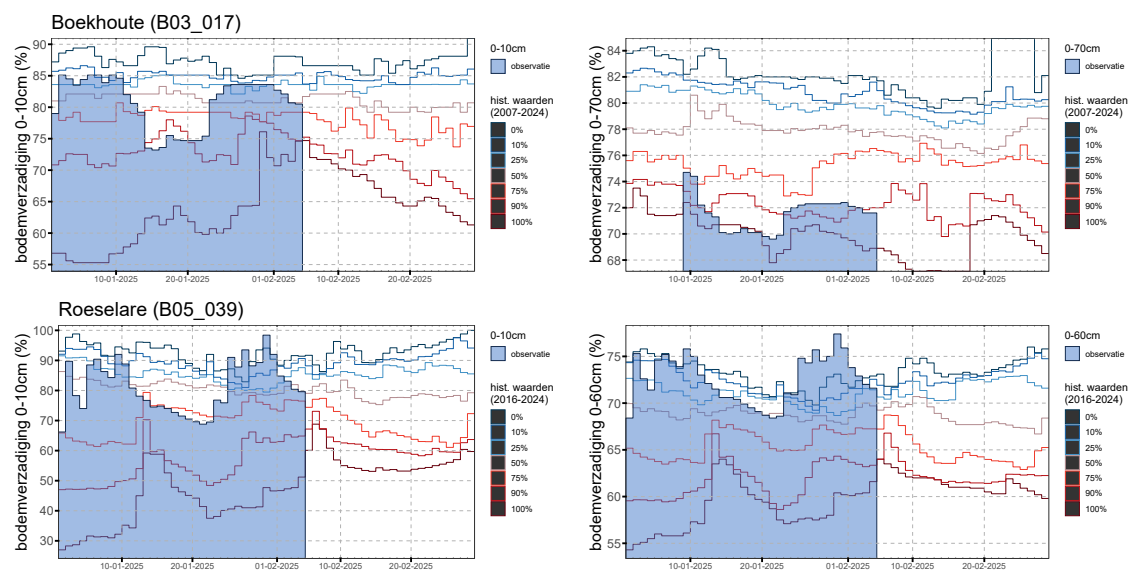
Elk jaar wordt tijdens het hydrologische zomerseizoen van 1 april t.e.m. 30 september het cumulatieve neerslagtekort berekend voor een aantal meteorologische stations. Dit cumulatieve neerslagtekort geeft het verschil weer tussen de neerslag en de potentiële evapotranspiratie die gemeten werden op deze stations, en is een indicator voor het risico op watertekort.

Op dit moment wordt geen neerslagtekort berekend.

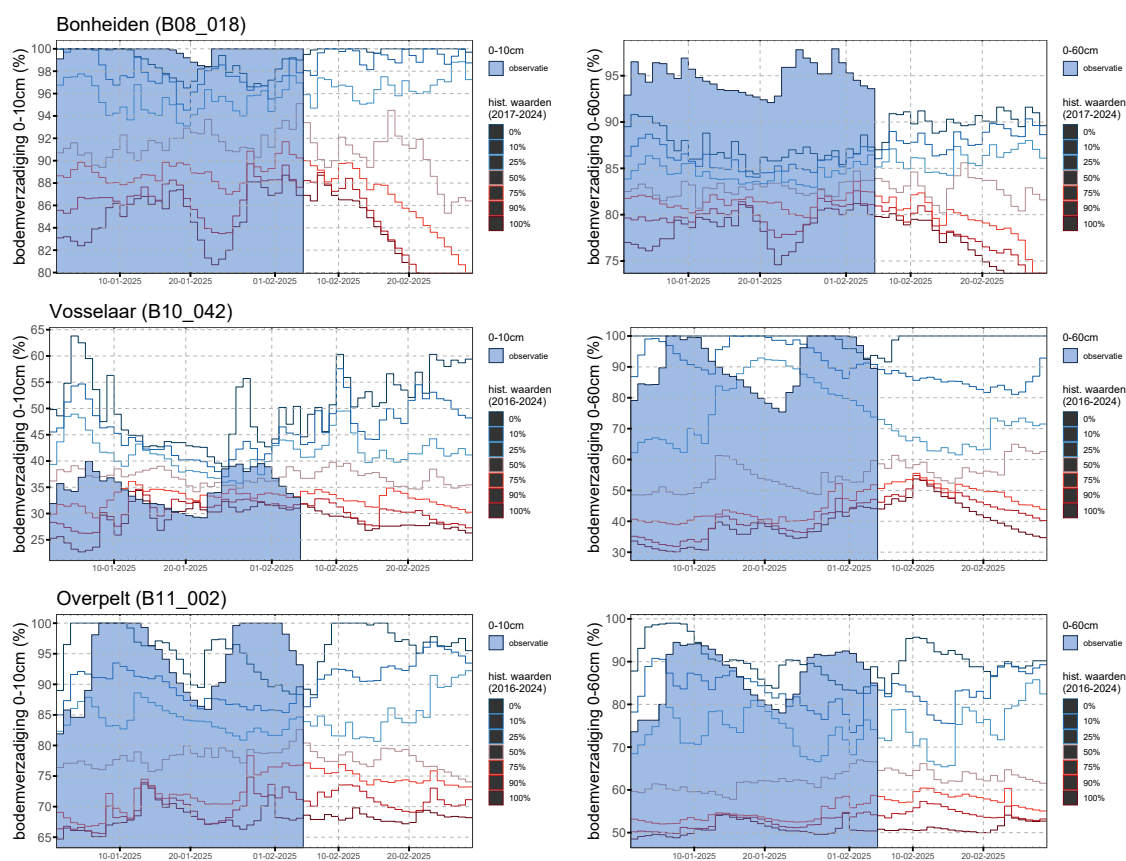
2 Hydrologie

2.1 Bodemverzadiging

Voor de bodemverzadiging zien we grotendeels een bestendiging van de toestand van vorige maand. In de westelijke meeplaatsen kunnen spreken van een relatief normale bodemverzadiging voor de tijd van het jaar. In de meetpunten Bonheiden, Vosselaar en Overpelt blijven de waarden zeer hoog voor de tijd van het jaar en dit voor zowel de 0-10 cm laag als de laag 0-70 cm (zie [Figuur 7](#), [Figuur 8](#)). De bodem blijft in de oostelijke bekkens dus m.a.w. nog altijd erg verzadigd.

Figuur 7: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meestaties van Boekhoute en Roeselare.

Figuur 8: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meestat-tions van Bonheiden, Vosselaar en Overpelt.

2.2 Freatisch grondwater

De grondwaterstandindicator is gebaseerd op maandelijkse peilmetingen in het primair meetnet door de VMM, SCK en De Watergroep voor freatische peilfilters met continue meetreeksen van minstens 11 jaar. Die maandelijkse peilmetingen worden aangevuld met dagelijkse modelberekeningen voor de periode 1991 - heden. Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

datum rapport: 05-02-2025

referentiedatum: 04-02-2025

aantal gebruikte meetplaatsen: 154

2.2.1 Historische vergelijking

De freatische grondwaterstand schommelt tijdens het jaar: hoog op het einde van de winter en laag op het einde van de zomer. Met de grondwaterstandindicator kijken we naar de toestand van het grondwater t.o.v. alle peilen gedurende het jaar (absolute vergelijking) en de toestand voor de tijd van het jaar (relatieve vergelijking).

Absolute vergelijking: Staat het freatisch grondwater hoog of laag (t.o.v. alle dagelijkse peilen van de referentieperiode)?

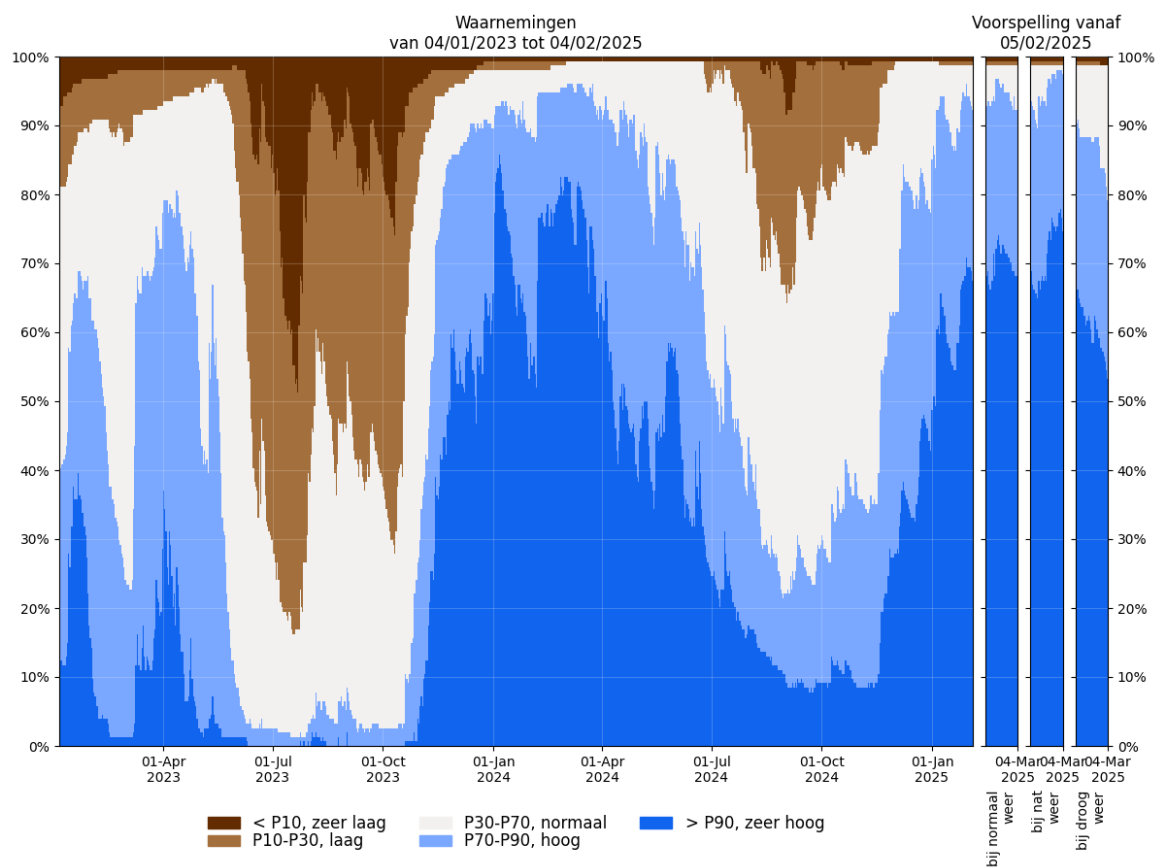
Op 4/2/2025 vertoonde 92% van de meetplaatsen een hoge (25%) tot zeer hoge (67%) freatische grondwaterstand. 7% vertoonde een normale, en 1% een lage grondwaterstand ([Figuur 9](#)).

Vanaf midden oktober 2023 zien we een snelle toename van de aandelen hoge tot zeer hoge grondwaterstanden (en een snelle afname van de aandelen lage standen). Vanaf eind 2023 tot begin april 2024 schommelt het percentage hoog tot zeer hoog grotendeels boven de 90%. Gedurende het afgelopen hydrologisch zomerseizoen (april t.e.m. september 2024) namen de aandelen hoge tot zeer hoge (absolute) grondwaterstanden geleidelijk af tot rond de 25% eind september. Daarna zien we weer een stijging tot boven de 90% in januari 2025. Begin februari bevinden we ons in het hydrologische winterseizoen (oktober tot eind maart). Een verschuiving naar klassen met hogere absolute grondwaterstanden is nu de normale trend.

Begin februari 2025 is de situatie van de (absolute) freatische grondwaterstanden hoger dan begin februari 2023. Er waren toen minder hoge tot zeer hoge grondwaterstanden (ca. 60%), en het aandeel laag tot zeer laag lag nog rond de 10%. Begin februari 2024 was de situatie vrij gelijkaardig (met weliswaar wat minder zéér hoge grondwaterstanden).

Qua voorspellingen vanaf 5/2/2025 zien we geen verassingen: bij een normaal en een nat scenario blijft de situatie zeer hoog. In een droog scenario wordt de situatie wat lager. Zie scenariogebaseerde voorspelling van 5/2/2025 tot 4/3/2025 voor een normale, een natte en een droge situatie in de rechterkant van [Figuur 9](#).

Absolute toestand van de freatische grondwaterstand

Figuur 9: Absolute toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand (t.o.v. alle peilen van de referentieperiode) voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand. In de winter worden vooral hoge grondwaterstanden verwacht, in de zomer vooral lage.

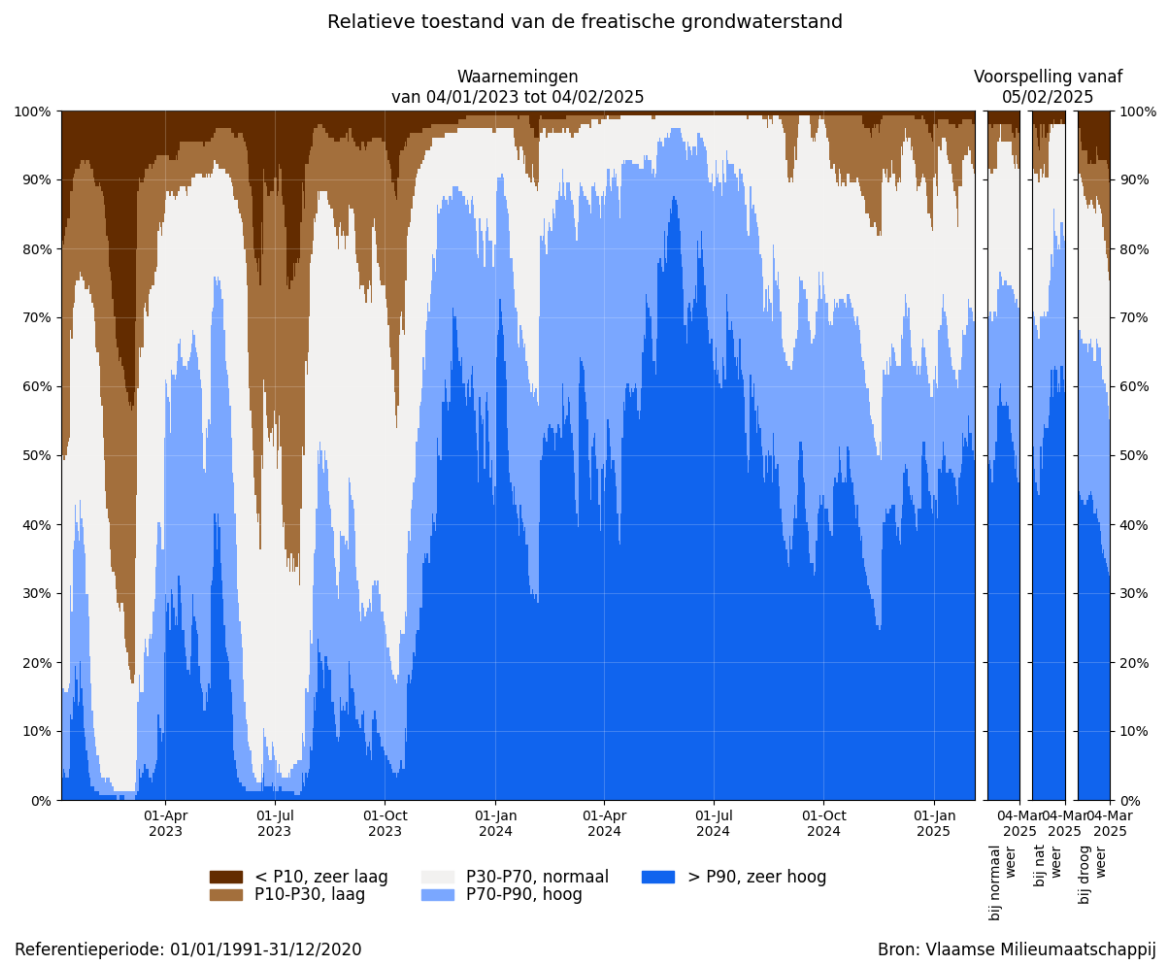
Relatieve vergelijking: Wat is de toestand van het freatische grondwater voor de tijd van het jaar?

In januari 2025 viel in heel Vlaanderen meer neerslag dan normaal. Vooral het zuiden van Limburg en Vlaams-Brabant was zeer nat. De toestand van het freatische grondwater op 4/2/2025 blijft in het algemeen veel hoger dan normaal voor de tijd van het jaar: 69% van de meetlocaties vertoonde een hoge (20%) tot zeer hoge (49%), 22% een normale, en 9% een lage (7%) tot zeer lage (2%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar ([Figuur 10](#)).

In het freatische grondwater zagen we vanaf midden oktober tot midden november 2023 een zeer sterke toename in de aandelen (zeer) hoge standen voor de tijd van het jaar. Van april tot juli 2024 steeg dat aandeel zelfs vaak tot boven de 90%. De laatste maanden van 2024 en januari 2025 schommelde het tussen de 50 en 70%. Vanaf september 2024 is er ook weer een gering aandeel (relatief) lage grondwaterstanden aanwezig.

Begin februari 2025 blijft de situatie voor de tijd van het jaar veel natter dan op hetzelfde tijdstip 2 jaar geleden (februari 2023) met toen rond de 35% (relatief) lage grondwaterstanden en minder dan 10% hoge. Begin februari 2024 was dan weer vrij gelijkaardig met weliswaar wat minder zeer hoge grondwaterstanden.

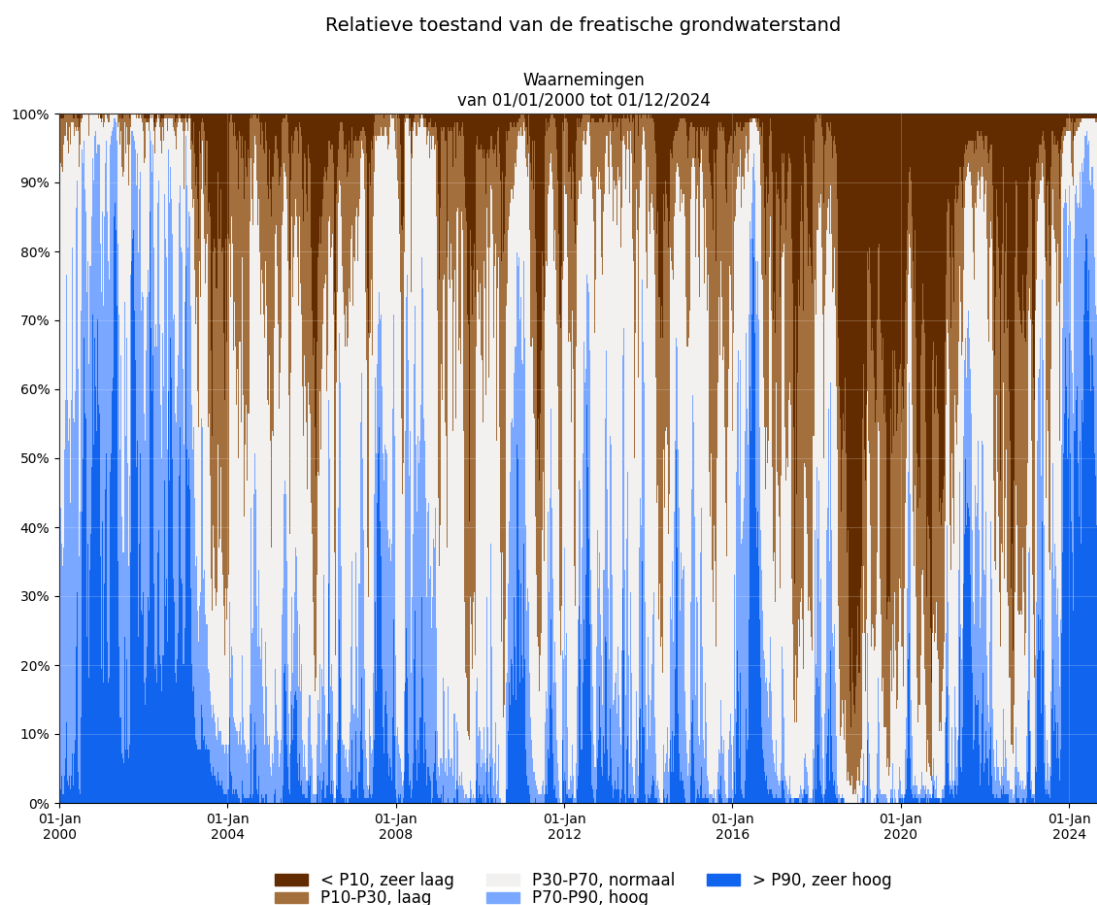
In de voorspellingen blijft de situatie hoger dan normaal voor de tijd van het jaar voor alle scenario's. Zie de scenariogebaseerde voorspellingen van 5/2 tot 4/3/2025 voor een normale, natte en droge situatie in de rechterkant van [Figuur 10](#).

Figuur 10: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar, voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand.

Figuur 11 toont de grafiek voor de relatieve toestand van 1/1/2000 tot 1/12/2024. In de periode 2017-2020 en het jaar 2022 zagen we duidelijk langere periodes met grotere percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Iets langere periodes met belangrijke aandelen normale/hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar kwamen toen bijna niet voor, met uitzondering van het voorjaar van 2018. De natte zomer van 2021 en de periode vanaf 2023 staan in sterk contrast met de droge periode daarvoor. Vooral vanaf het najaar van 2023 zien we continu overwegend hoge tot zeer hoge relatieve grondwaterstanden.

Deze (en de verdere) evolutie hangt af van hoeveel neerslag er valt en hoeveel water er verdampt. Neerslag en verdamping bepalen samen het neerslagtekort of -overschot. Bij een groter dan normaal neerslagtekort is het logische gevolg dat ook de grondwaterstanden sneller dalen of trager herstellen dan normaal (en vice versa). Als door klimaatverstoring extreme weersomstandigheden (uitzonderlijk droog of nat) frequenter zullen optreden of langer zullen aanhouden zal dit zich ook weerspiegelen in de situatie van het freatisch grondwater.

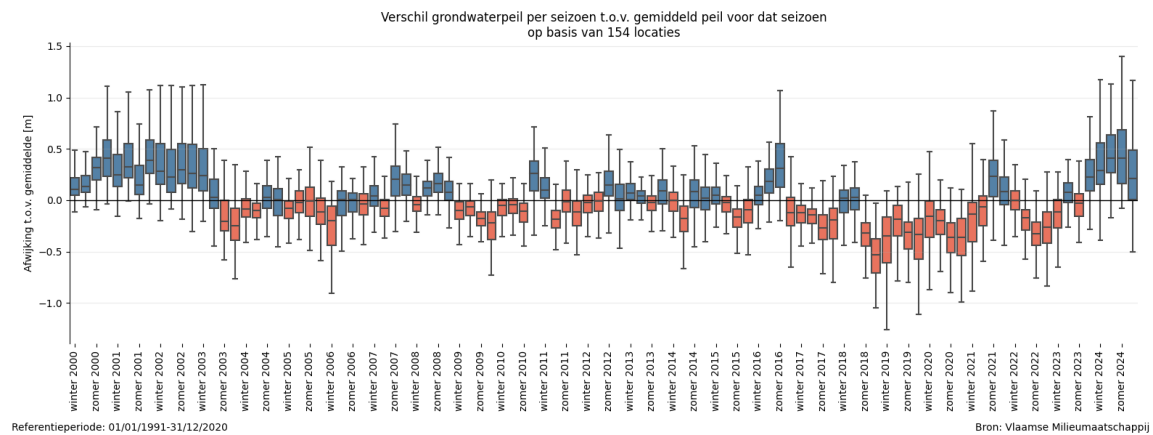

Referentieperiode: 01/01/1991-31/12/2020

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij

Figuur 11: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 – 1/12/2024): Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

Figuur 12 toont de verdeling van de verschillen (op 154 locaties) tussen het gemiddeld grondwaterpeil voor elk individueel seizoen en het gemiddeld peil per seizoen in de referentieperiode. Deze grafiek toont hoeveel hoger of lager dan normaal de peilen waren voor een bepaald seizoen. In de lente en zomer van 2024 was de gemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats ruim 40 cm hoger dan normaal in hetzelfde seizoen in de referentieperiode. In de natte periode 2000-2002 was de seizoensgemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats ook enkele tientallen centimeter hoger dan normaal. In de periode 2017-2020 was de seizoensgemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats meestal net enkele tientallen centimeter lager dan normaal.

Figuur 12: Verdeling van de verschillen tussen het grondwaterpeil per seizoen t.o.v. het gemiddeld peil in de referentieperiode voor dat seizoen (o.b.v. 154 locaties).

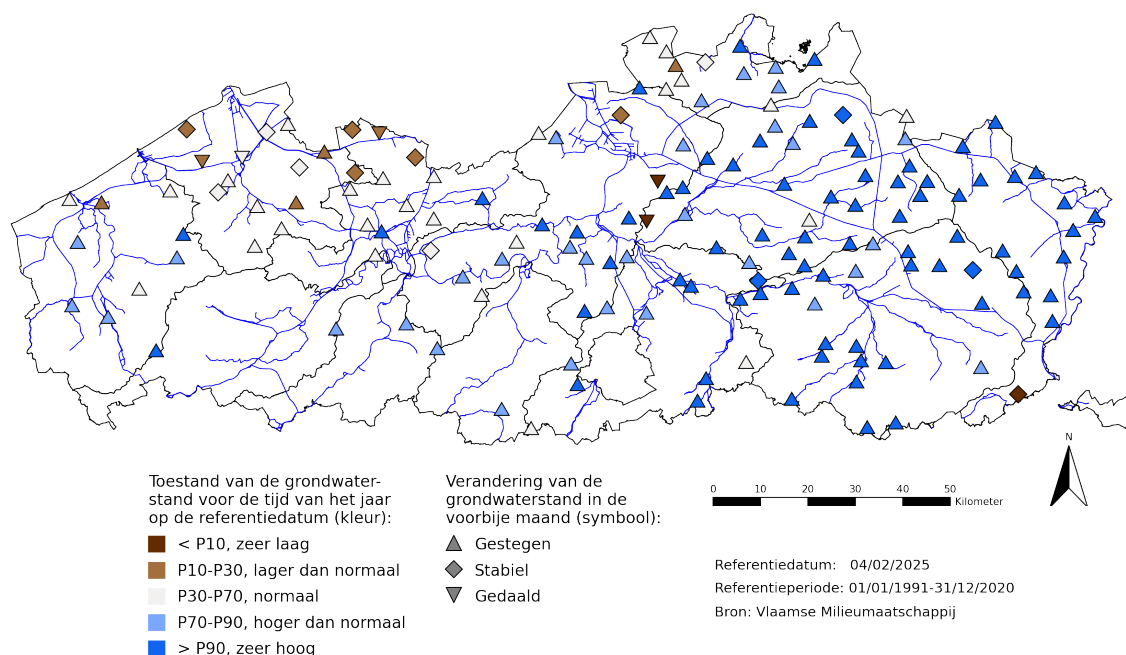
2.2.2 Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?

Figuur 13 toont de relatieve grondwaterstandindicator met stijgende/dalende peilen.

Op 4/2/2025 waren op 88% van de meetplaatsen de (absolute) freatische grondwaterstanden gestegen t.o.v. een maand eerder. Op 9% van de meetplaatsen bleven de peilen stabiel, en op 3% was er een daling. Gedurende het hydrologische winterseizoen (oktober-maart) verwachten we overwegend stijgende freatische grondwaterstanden. Dat zien we dus terug in de metingen.

De toestand van het freatische grondwater blijft gelijkaardig aan deze een maand eerder, en is in het algemeen veel hoger dan normaal voor de tijd van het jaar: Op 4/2/2025 vertoonde 69% van de meetlocaties een hoge (20%) tot zeer hoge (49%), 22% een normale, en 9% een lage (7%) tot zeer lage (2%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

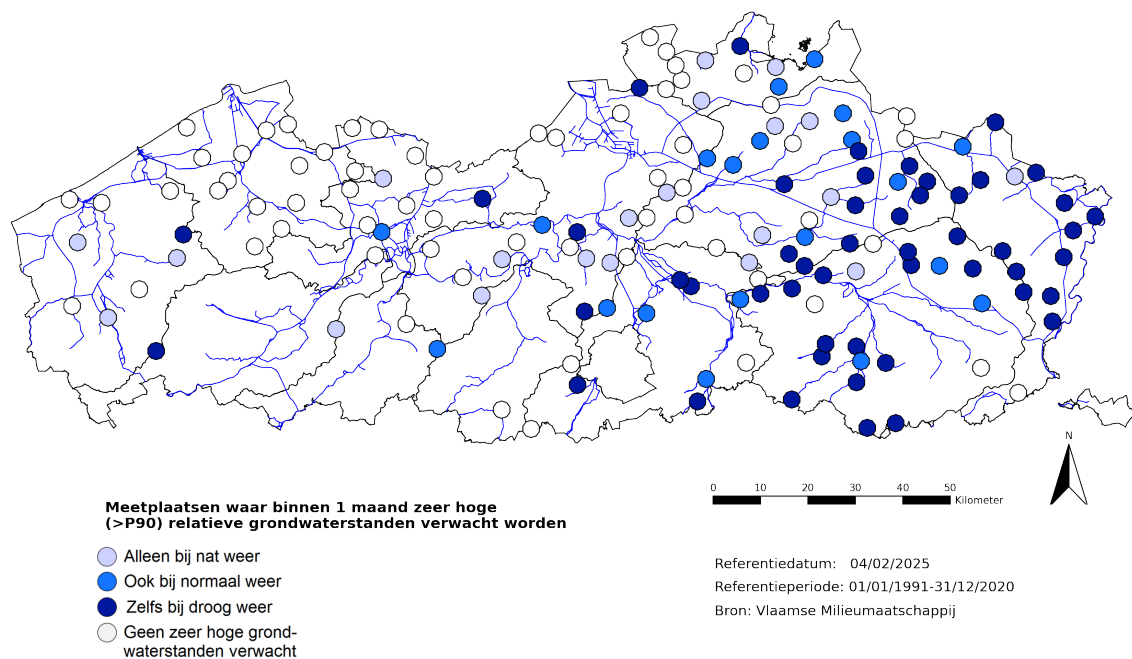
Opvallend is dat de weinige lage grondwaterstanden voor de tijd van het jaar vooral in de westelijke helft van Vlaanderen voorkomen, en de zeer hoge vooral in de oostelijke. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk in de verdeling van de neerslag over Vlaanderen. In januari 2025 (maar ook in heel 2024) viel er minder neerslag in het westen dan in het oosten van Vlaanderen.

Figuur 13: Huidige grondwaterstandsveranderingen en relatieve situering van de huidige freatische grondwaterstand.

2.2.3 Worden er volgende maand zeer lage of zeer hoge freatische grondwaterstanden verwacht?

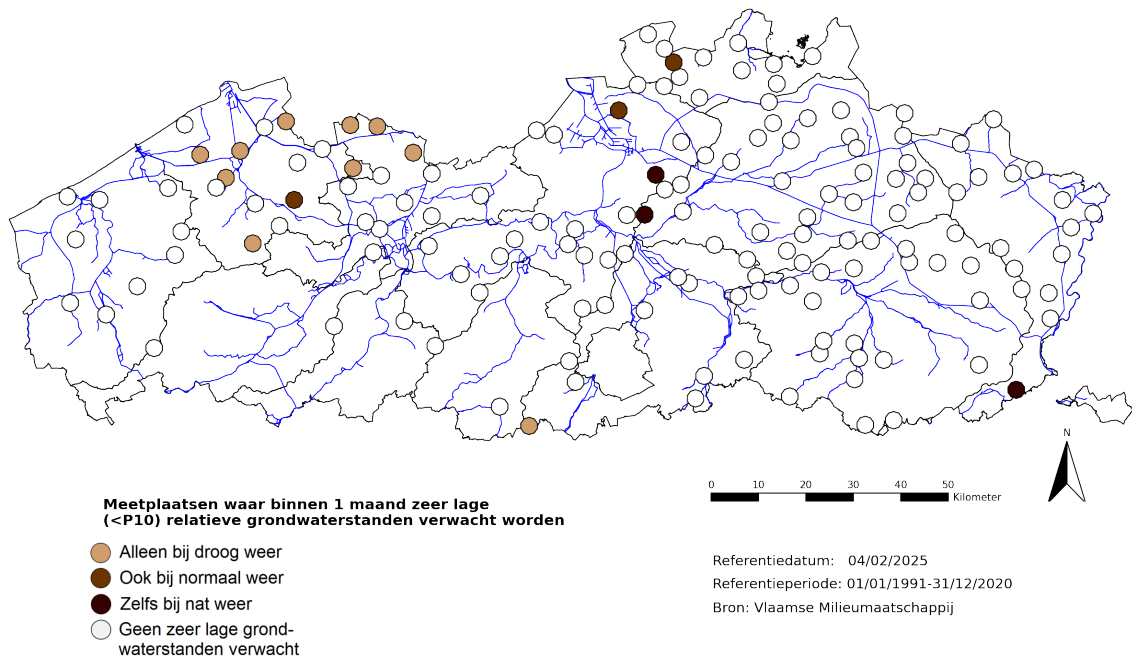
Volgende maand verwachten we bij nat weer op 59% van de meetplaatsen zeer hoge grondwaterstanden ($>P90$) voor de tijd van het jaar, bij normaal weer op 45%, en bij droog weer nog op 32% van de meetplaatsen (Figuur 10 en Figuur 14). Deze bevinden zich vooral in het oosten van Vlaanderen.

Figuur 14: Meetplaatsen waar volgende maand zeer hoge ($>P90$) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

Volgende maand verwachten we bij droog weer op 10% van de meetplaatsen zeer lage (<P10) grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, bij normaal weer op 4% en bij nat weer op 2% van de meetplaatsen (Figuur 10 en Figuur 15). Deze bevinden zich vooral in de westelijke helft van Vlaanderen.

Figuur 15: Meetplaatsen waar volgende maand zeer lage (<P10) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

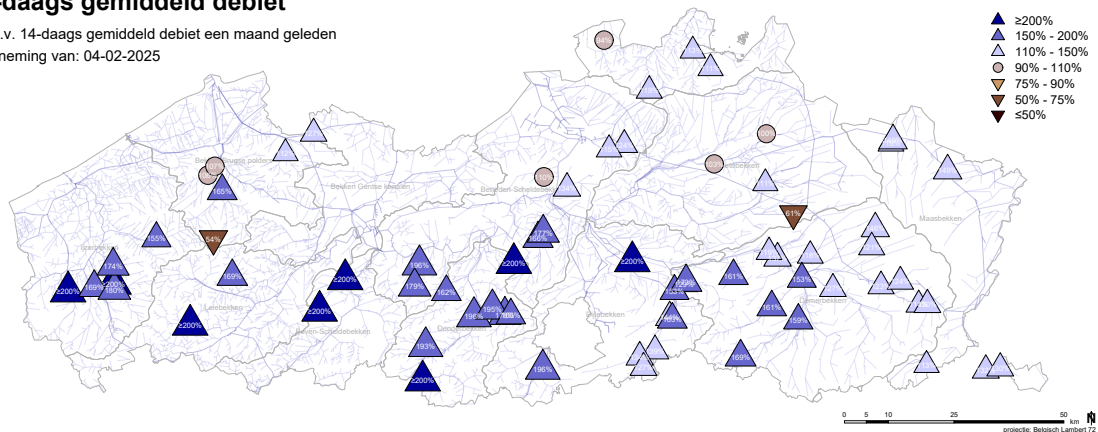
2.3 Debieten onbevaarbare waterlopen

2.3.1 Waarnemingen

We zien op een meerderheid van de meetplaatsen in Vlaanderen een toename van de 14-daags gemiddelde debieten in vergelijking met de toestand een maand geleden (Figuur 16). De hoogste toenames vallen in het IJzer-, Leie-, Boven-Schelde, Dender en Dijle bekkens op te tekenen. In het Demerbekken vallen de toenames relatief gezien mee, maar het is uiteraard zo dat daar de afvoeren begin deze maand sowieso al verhoogd waren. We zien duidelijk dat in dat Demerbekken momenteel op de meeste stations zeer hoge 14-daags gemiddelde afvoeren worden opgetekend (> P95 voor de tijd van het jaar). Dit is ook duidelijk te zien in de bekken-gemiddelde tijdsevolutie van Figuur 18.

14-daags gemiddeld debiet

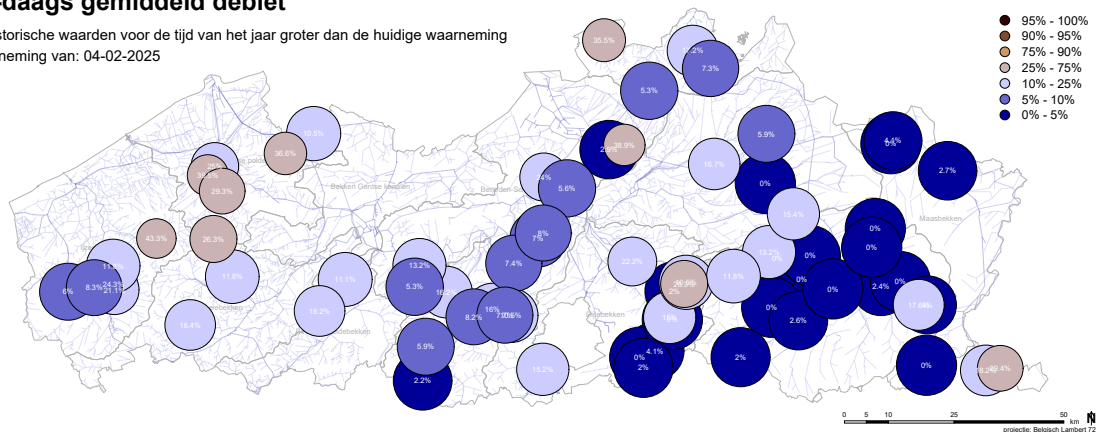
% t.o.v. 14-daags gemiddeld debiet een maand geleden
waarneming van: 04-02-2025

Figuur 16: Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet in de voorbije maand.

14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 04-02-2025

Figuur 17: 14-daags gemiddeld debiet als percentiel (overschrijding) van de historische waarden voor dezelfde periode van het jaar.

In slechts 13% van de stations worden momenteel normale¹ 14-daags gemiddelde debieten gemeten voor de tijd van het jaar, t.o.v. 55% een maand geleden. Nergens worden lage tot zeer lage waarden vastgesteld, net zoals vorige maand. Op 87% van de stations worden actueel hoge (35%)

¹Met "zeer laag/hoog" bedoelen we dat meer dan 90% van de historische waarden voor de tijd van het jaar groter/lager zijn dan de momenteel geobserveerde waarde, "laag/hoog" wil zeggen meer dan 75 %

tot zeer hoge (52%) 14-daags gemiddelde debieten gemeten. Begin januari tekenden 15% van de meetplaatsen zeer hoge debieten op voor de tijd van het jaar. We zien dus een duidelijke verschuiving naar zeer hoge afvoeren voor de tijd van het jaar t.o.v. een maand geleden en dat in het bijzonder in het Demerbekken (Figuur 17).

In Figuur 18 capteren we de tijds-evolutie van de 14-daags gemiddelde debieten per stroomgebied. Hiertoe werden de specifieke² 14-daags gemiddelde debieten per bekken over de stations uit-gemiddeld voor die stations die over een tijdreeks van meer dan 30 jaar beschikken.

We zien in deze figuur eerst en vooral het gemiddeld verloop doorheen het jaar, met hogere afvoeren in de hydrologische winter (oktober - maart) en verlaagde afvoeren in de zomer (april-september). Ter referentie werden ook de voorbije hydrologische jaren afgebeeld.

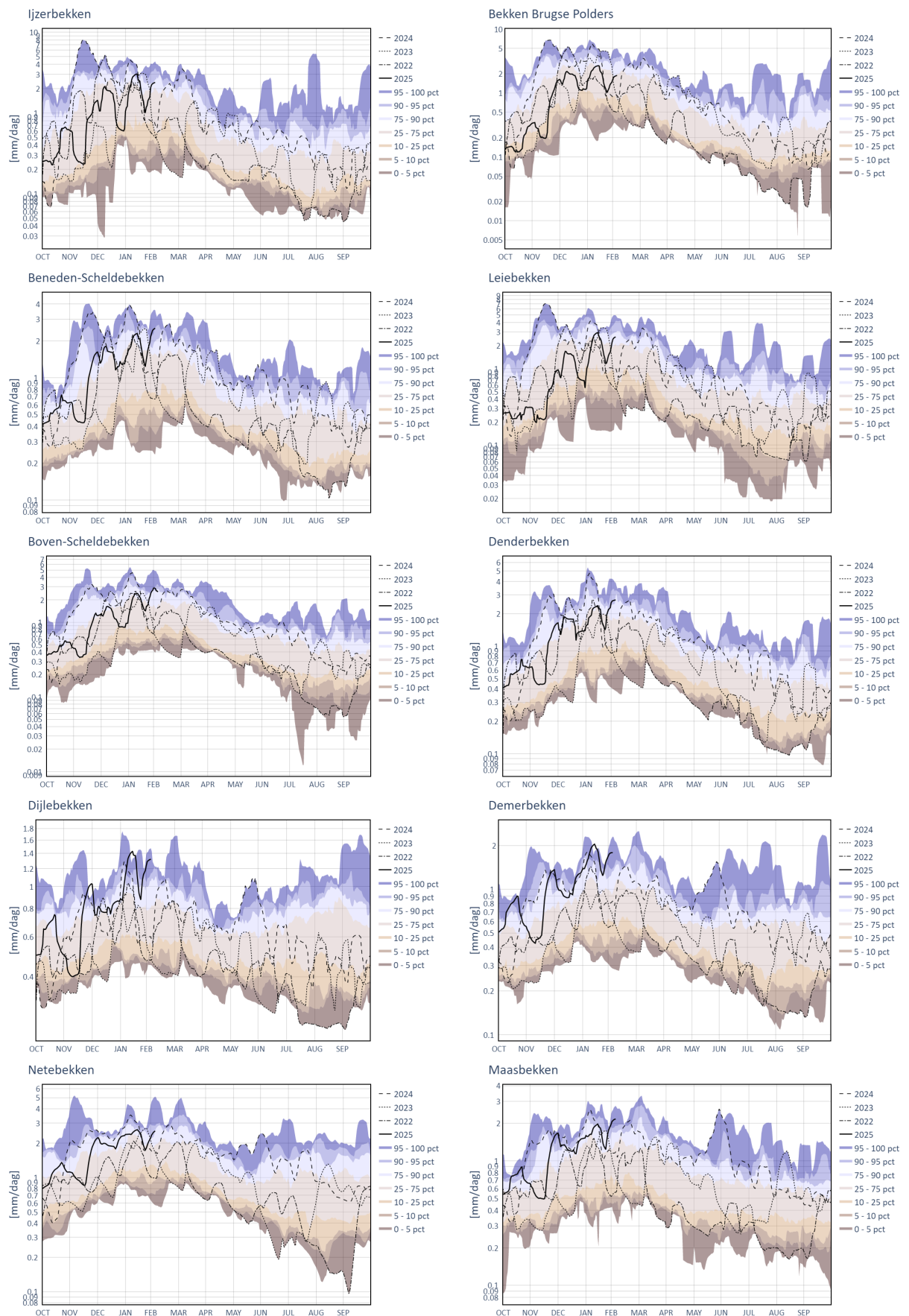
Voor het huidig hydrologisch jaar 2025³ zien we globaal gesproken een zeer gemiddelde eerste maand met in het Dijle- en Demerbekken weliswaar een eerste periode tijdens oktober met verhoogde afvoeren die zich reeds hersteld hebben tijdens de eerste helft van november. Gedurende de 2e helft van november, echter, zien we een sterke toename in alle bekkens van de deze stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoeren, voor een stuk in lijn met de jaarlijkse hydrologische cyclus, maar waarbij vooral in de oostelijke bekkens de zeer hoge afvoeren voor Dijle en Demerbekken opvallen t.g.v. de daar gevallen neerslag. Tijdens een drogere maand december konden de verhoogde afvoeren voor een deel gaan normaliseren, maar de neerslagzones begin januari '25 en de uitlopers van de storm Éowyn op het einde van afgelopen maand laten zich nog altijd voelen in de 14-daags gemiddelde afvoeren, zeker gezien de bodem daar reeds verzadigd is. Afgelopen weken waren er dan ook verschillende overschrijdingen van de vaak drempels langs de Demer.

Figuur 19 toont een cumulatief beeld van de bekkengemiddelde specifieke afvoervolumes (totaal volume), vergeleken met de historische percentielwaarden i.f.v. de dag in het hydrologisch jaar en dit voor de afgelopen 30 jaar. In deze figuur opzettelijk het hydrologisch jaar 2023-2024 buiten de percentiel berekening gehouden ter indicatie van het extreme karakter van het voorbije hydrologisch jaar. Ook hier zien we zeer hoge volumes die tot nu toe in Dijle en vooral het Demerbekken zijn afgevoerd.

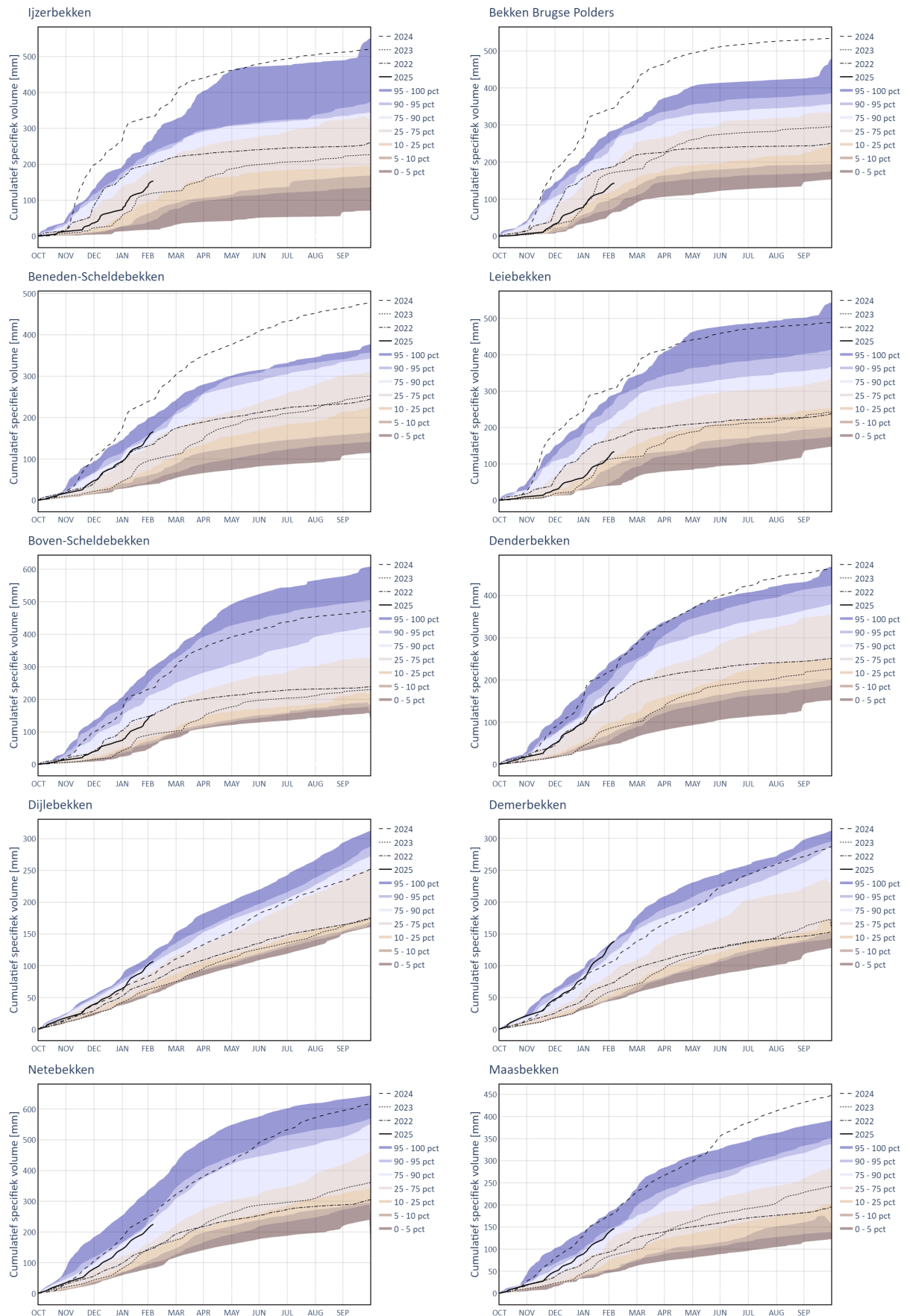
---

²Het specifiek debiet is het gemeten debiet (in m³/s), genormeerd met de oppervlakte van het stroomgebied aan de meetlocatie. Het specifiek debiet wordt typisch in mm/h of mm/dag uitgedrukt.

³1 oktober 2024 - 30 september 2025

Figuur 18: Stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoer en vergelijking met de afgelopen 30 jaar. Per bekken is de gemiddelde specifieke afvoer bepaald voor een selectie van stations waarvoor een tijdreeks van meer dan 30 jaar debietsdata beschikbaar is. Deze waarde wordt vervolgens als functie van de dag in het hydrologisch jaar (te beginnen van 1 oktober) vergeleken met de historische waarden (kleurcode).

Figuur 19: Stroomgebiedsgemiddelde cumulatieve specifieke afvoer en vergelijking met de afgelopen 30 jaar. Per bekken is de gemiddelde cumulatieve specifieke afvoer bepaald voor een selectie van stations waarvoor een tijdreeks van meer dan 30 jaar debietsdata beschikbaar is. Deze waarde wordt vervolgens als functie van de dag in het hydrologisch jaar (te beginnen van 1 oktober) vergeleken met de historische waarden (kleurcode).

2.3.2 Voorspellingen

Op het moment van schrijven worden op een 2 tal stations op de (bevaarbare) Demer nog altijd de pre-waak drempels overschreden als gevolg van de afgelopen hoogwater toestand van vorige week, maar de peilen zijn er verder dalende. Op de onbevaarbare waterlopen zijn de waterpeilen op het moment van schrijven overal normaal.

Er worden geen kritieke overstromingen verwacht en dit zowel op korte termijn (48h) als op langere termijn (10 dagen).

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.vlaanderen.be.

3 Samenvatting

Meteorologie

Met een neerslag totaal van 153,8 mm in Ukkel kunnen we stellen dat januari 2025 een zeer natte maand was. Dit totaal behoort bij de 3 hoogste waarden voor januari sinds 1991 en is meer dan het dubbel van de normale neerslaghoeveelheid van 75,5 mm (1991-2020) die gedurende januari in Ukkel valt (bron: KMI). In Vlaanderen zien we een duidelijke west-oost gradiënt waarbij aan de kust de minste neerslag viel met waarden van 80 - 100 mm. Vooral in het Demerbekken, het zuidelijke Dijlebekken en het oostelijke Maasbekken vielen de hoogste totalen op te tekenen. De neerslagtotalen in het VMM pluviometer netwerk variëren voor januari 2025 tussen 80,8 mm (Klemskerke) en 146,1 mm (Beverst). Gemiddeld over de VMM meetlocaties vinden we een neerslagtotaal van 116,6 mm wat toch zo'n 41 mm of 54% boven het klimatologisch normaal van 75,5 mm te Ukkel is.

De neerslagtotalen in het VMM pluviometernetwerk voor de voorbije 3 maanden (november '24 t.e.m. januari '25) vertonen nog altijd de inmiddels vertrouwde oost-west gradiënt met de meeste neerslag in de oostelijke bekkens. De waarden variëren van 183,7 mm in Klemskerke waar - net zoals begin januari - voor de afgelopen 3 maanden de minste neerslag viel, tot 327,2 mm voor de pluviometer in Beverst die andermaal de bedenkelijke eer heeft onder de VMM pluviometers de meeste neerslag voor de afgelopen 3 maanden te hebben opgetekend. Gemiddeld registreerden de VMM stations voor de voorbije 3 maanden een totaal van 257,4 mm neerslag, wat zo'n 8 % boven het klimatologisch normaal van 239,1 mm (1991-2020) uitkomt. Lokaal in Ukkel viel daarentegen 315,4 mm neerslag voor dezelfde periode, wat beduidend hoger is dan de normale waarde voor november - januari.

De SPI index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 3/2/2025 voor de westelijke en noordelijke delen van Vlaanderen normale waarden voor de tijd van het jaar. Consistent met het patroon van de gevallen neerslag hierboven zien we in hoofdzaak in het Demerbekken zeer natte waarden en in het zuidelijke Dijle- en oostelijke Maasbekken vallen matig natte waarden op te tekenen. Ook voor de SPI index op langere termijn (SPI-3) zien we op 3/2/2025 normale waarden in de westelijke en noordelijke delen van onze regio. Voor het grootste gedeelte van het Demerbekken kunnen we nu zelfs over een zeer tot extreem natte toestand voor de tijd van het jaar spreken. Ook in het oostelijke Maasbekken kunnen we spreken van zeer natte SPI-3 waarden.

Op 4 februari wordt voor de periode tot 14 februari gemiddeld over Vlaanderen tussen 0 mm (P25) en 12 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 3 mm. Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) verder zal evolueren naar een normale toestand voor gans Vlaanderen, waarbij aan de kust eventueel zelfs matig droge waarden kunnen worden opgetekend. Voor de voorspelde SPI-3 index (3-maandelijks) verwachten we in de westelijke bekkens een bestendiging van de normale toestand. In het Demerbekken blijven we minstens tot half februari spreken van een extreem natte situatie. Ook voor het oostelijke Maasbekken wordt de zeer natte situatie, weerspiegeld in de SPI-3 indicator, bestendigd.

Hydrologie

Op 4/2/2025 vertoonde 69% van de meetlocaties een hoge (20%) tot zeer hoge (49%), 22% een normale, en 9% een lage (7%) tot zeer lage (2%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar. Hiermee blijft de toestand van het freatische grondwater gelijkaardig aan deze een maand eerder. Die situatie is in het algemeen veel hoger dan normaal voor de tijd van het jaar. Het is opvallend dat de weinige lage grondwaterstanden voor de tijd van het jaar vooral in de westelijke helft van Vlaanderen voorkomen, en de zeer hoge vooral in de oostelijke. De oorzaak hiervan ligt hoofdzakelijk in de verdeling van de neerslag over Vlaanderen. In januari 2025 (maar ook in heel 2024) viel er minder neerslag in het westen dan in het oosten van Vlaanderen.

Meer info over de werking van het grondwatersysteem en de betekenis van lage grondwaterstanden vind je in [dit filmpje](#). Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

We zien op een meerderheid van de meetplaatsen in Vlaanderen een toename van de 14-daags gemiddelde debieten in vergelijking met de toestand een maand geleden. De hoogste toenames vallen in de IJzer-, Leie-, Boven-Schelde, Dender en Dijle bekkens op te tekenen. In het Demerbekken vallen de toenames relatief gezien mee, maar het is uiteraard zo dat daar de afvoeren begin deze maand sowieso al verhoogd waren. We zien duidelijk dat in dat Demerbekken momenteel op de meeste stations zeer hoge 14-daags gemiddelde afvoeren worden opgetekend (> P95 voor de tijd van het jaar). Tijdens een drogere maand december konden de verhoogde afvoeren voor een deel gaan normaliseren, maar de neerslagzones begin januari '25 en de uitlopers van de storm Éowyn op het einde van afgelopen maand laten zich nog altijd voelen in de 14-daags gemiddelde afvoeren. Afgelopen weken waren er dan ook verschillende overschrijdingen van de vaak drempels langs de Demer.

In slechts 13% van de stations worden momenteel normale 14-daags gemiddelde debieten gemeten voor de tijd van het jaar, t.o.v. 55% een maand geleden. Nergens worden lage tot zeer lage waarden vastgesteld, net zoals vorige maand. Op 87% van de stations worden actueel hoge (35%) tot zeer hoge (52%) 14-daags gemiddelde debieten gemeten. Begin januari tekenden 15% van de meetplaatsen zeer hoge debieten op voor de tijd van het jaar. We zien dus een duidelijke verschuiving naar zeer hoge afvoeren voor de tijd van het jaar t.o.v. een maand geleden en dat in het bijzonder in het Demerbekken.

Op het moment van schrijven worden op een 2 tal stations langs de Demer nog altijd de pre-waak drempels overschreden als gevolg van de afgelopen hoogwater toestand vorige week, maar de peilen zijn er verder dalende. Op de onbevaarbare waterlopen zijn de waterpeilen op het moment van schrijven overal normaal.

Er worden momenteel geen kritieke overstromingen verwacht op de onbevaarbare waterlopen en

dit zowel op korte termijn (48h) als op langere termijn (10 dagen).

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.vlaanderen.be.